

ТМ	Г. XXXIII	Бр. 3	Стр. 1079-1081	Ниш	јул - септембар	2009.
----	-----------	-------	----------------	-----	-----------------	-------

Приказ дела
Примљено: 5.2.2009.

Љубинко Митровић

ТЕРОРИЗАМ*

Недавно је домаћа правна, политиколошка и безбедносна литература обogaћена још једном вредном монографијом чији су аутори др Драган Јовашевић и др Миле Ракић. Ради се о књизи коју је под називом *Тероризам – безбедносни и правни аспекти*, објавио Институт за политичке студије из Београда. Она представља теоријско-практично синтетичко дело настало као резултат проучавања ове значајне међународне, безбедносне, социјално-патолошке и правне појаве која има историјски дугу традицију, али се по свом интензитету, учесталости, појавним облицима, обиму и интензитету проузрокованих последица посебно истакла на крају 20. века.

Монографија је намењена првенствено као образовна и иновациона стручна литература за стицање основних као и продубљених знања о основним појмовима и институтима везаним за тероризам и сродне појаве свима који у процесу основног, специјалистичког или последипломског образовања долазе у додир са овом материјом, али и свима који се са њом срећу у свакодневном практичном раду. Ради се о делу које свеобухватно и интердисциплинарно обрађује проблематику тероризма са аспекта међународних, али и унутрашњих (националних) прописа. Ова је материја иначе садржана у одредбама низа међународних аката донетих у оквиру универзалних или регионалних међународних организација, али и у одредбама домаћег у првом реду кривичног и кривично процесног законодавства (новодонетог Кривичног законика Републике Србије и Законика о кривичном поступку).

Ова је монографија настала као плод вишегодишњег бављења аутора проблематиком односа тероризма и безбедности (међународне, регионалне и националне) односно утврђивања кривице и кажњавања учинилаца кривичних дела у вези са тероризмом и сродним делима у националном и међународном кривичном праву. Садржина овог вредног дела свеобухватно, дакле, обрађује материју тероризма са два његова аспекта – безбедносног и правног (кривичноправног и кривично процесног). Тој основној намени аутори су прилагодили начин, систем, метод, стил и садржину излагања посматране проблематике. У тежњи да се олакша савладавање овог доста динамичног, сложеног, обимног и разуђеног градива, аутори су настојали и у вели-

mitrovic.ljubinko@yahoo.com

* Јовашевић, Драган и Ракић, Миле 2007. *Тероризам – безбедносни и правни аспекти*. Београд: Институт за политичке студије, стр. 330.

кој мери успели да на савремен, једноставан и приступачан начин изложе теоријске, упоредноправне и практичне аспекте, обележја и карактеристике тероризма.

Целокупна материја садржана у овој реткој монографској обради теме тероризма у нашој литератури је изложена у два дела која се логично настављају и представљају јединствену целину.

Први део рада носи назив: "Безбедносни аспекти тероризма". Посматрана материја у оквиру овог дела је подељена у више глава, па је изложена сходно логичном реду од најопштијих појмова безбедности – система, организације, мера и активности за његово успостављање и одржавање односно са аспекта различитих облика и видова односно сегмената безбедности. При томе је посебно изложена област облика и видова угрожавања и повређивања безбедности, мотиви субјеката тог угрожавања, као и мере ња његово спречавање и сузбијање од стране различитих државних и осталих друштвених субјеката на националном, али и међународном нивоу. При томе је указано на однос тероризма са другим сродним појавама у свом историјском току односно на савременом нову развоја друштвених кретања.

У овом су делу аутори изложили систематски и научно аргументовано различита научна учења и правце који су покушавали да дају одговор на питање – која су то средства, мере и активности којима се друштво-држава на најефикаснији начин може супротставити (превентивно и репресивно) различитим облицима и видовима тероризма и другим облицима криминалитета повезаним са овом појавом.

У другом делу ове монографије под називом: "Кривичноправни аспекти тероризма" аутори су указали на појмове, садржину и карактеристике различитих кривичних дела као најтежих облика повреде или угрожавања система безбедности у виду тероризма (као кривичног дела садржаног у групи кривичних дела против уставног уређења и безбедности земље), односно других сродних кривичних дела (као што су дела у вези са угрожавањем безбедности ваздушне или бродске пловидбе, у вези са еколошким кривичним делима), као и других кривичних дела из групе дела против човечности и других добара заштићених међународним правом. У основи излагања овог дела налазе се нова законска решења предвиђена у новом Кривичном закону Републике Србије који је ступио на снагу 1. јануара 2006. године.

На овом су месту садржана бројна теоријска, али и практична схватања о посматраним темама. При томе су аутори користили обимну законску литературу како наше земље, тако и више других земаља као и актуелну судску праксу. Наиме, аутори су после излагања сваког појма и института везаног за тероризма или сродна кривична дела, сходно законским решењима посебну пажњу посветили теоријским схватањима према достигнућима савремене кривичноправне, криминалнополитичке, међународноправне и криминалнополитичке теорије те практичним остварењима законских решења у различитим облицима и видовима испољавања у судској пракси.

Потом следе излагања законских решења о начинима, облицима и видовима сузбијања и спречавања ових врста противправних понашања којима се на најтежи и најозбиљнији начин повређује безбедност (међународна, регионална или национална) при чему је посебна пажња посвећена новим институтима које савременом друштву стоје на располагању у сузбијању овог облика криминалитета повезаним са тероризмом – а то је организо-

вани ркриминалитет. У том смислу не само Кривични законик, већ и Законик о кривичном поступку, као и посебан Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминалитета предвиђа низ оперативно-тактичких и техничких мера и радњи које треба да допринеу ефикаснијем и квалитетнијем супротстављању државе овим облицима угрожавања безбедности демократске државе на почетку 21. века.

У излагању ове веома, сложене и обимне материје аутори су вешто користили сву расположиву домаћу правну, политичку, безбедностну, војну, полицијску и криминалнополитичку литературу, законске текстове наше, али и страних земаља као и актуелну судску праксу што има велику употребну и практичну вредност. Рад је писан једноставним и разумљивим стручним правничким језиком, лаким и допадљивим стилем што га чини изузетно погодним за поимање и разумевање посматране материје. По својој садржини, обиму и начину третирања као и продубљености посматраних тема, уоченим питањима и проблемима као и начином њиховог разрешења, то је један аналитичко-синтетички стваралачки рад који одражава не само висок степен познавања материје из ове области већ и изванредан педагошки приступ.

Ове одлике уз постојање бројних оригиналних гледишта аутора у теоријском и практичном разрешавању појединих питања чине овај монографски рад не само интересантним и корисним за стручну, већ још више и за општу јавност, тим пре што се ради анализи тероризма и са њим повезаних негативних појава које у међународној заједници, па и у нашој земљи, не само раније, већ и данас, представљају увек актуелну и радо читану тему.